

"... giờ mở cửa thị trường đang có khuynh hướng rút khỏi thị trường Trung Quốc để đưa sang các thị trường khác ..."

Trong hai thập niên qua, giờ mở cửa thị trường Đông Á (Nhật, Nam Hàn, Đài Loan, Singapore) đã xem Trung Quốc như một thị trường địa điểm mở cửa thị trường lý tưởng. Từ 1992, họ đã xung phong đưa vào vùng châu thổ sông Chu Giang, sau đó là vùng châu thổ quanh Thủ đô Hà Nội, rồi đến khu vực quanh thị trấn Bắc Kinh, thị trấn Thiên Tân đến Đông Liên. Nhưng nhà mở cửa thị trường phương Tây cũng không bỏ lỡ cơ hội, tất cả đều chọn Trung Quốc làm thị trường địa điểm gia công và sản xuất hàng hóa cho các thị trường châu Á.

Như có một lực lượng nhân công vừa đông vừa rẻ, Trung Quốc đã biến thành công thị trường sản xuất hàng hóa rẻ tiền hơn nhiều thị trường khác. Điều này không nhà mở cửa thị trường nào ngoài là ngoài Trung Quốc có khả năng học hỏi rất nhanh nên đã học luôn cách tổ chức và quản lý sản xuất. Nhưng thay vì cạnh tranh hợp pháp, phần lớn các xí nghiệp Trung Quốc chọn đường lối bất chính: sao chép (copy) lấy hàng hóa nhúng gia công để sản xuất trên qui mô lớn và chào bán ồ ạt trên các thị trường quốc tế với giá nhicu hơn rất nhiều. Lực lượng hàng rẻ tiền này đè bẹp hàng khả năng sản xuất và chi phí luôn thấp thị trường các quốc gia nghèo khó (châu Phi, châu Mỹ Latinh và châu Á).

Từ chỗ học lóm, các công ty và xí nghiệp lớn của Trung Quốc đã đổ tiền tin để yêu cầu chuyên gia công nghệ hay mua bằng sáng chế và từ đó mở cửa sản xuất các mặt hàng cao cấp và phức tạp khác như ô tô khí và công nghiệp nặng (đóng tàu, xe hơi, lò công nghiệp), điện tử và tin học (điện tử gia dụng, máy tính, điện thoại cầm tay, các máy tính xách tay). Giờ lãnh đạo Bắc Kinh đang nhòm ngó với công nghệ quốc tế hai, sau Mỹ và thị trường Liên Hiệp Quốc Châu Âu và Nga trong vài thập niên tới. Thế kỷ sau vị nhân vật quan này?

5 năm sau khi gia nhập WTO

Tháng 12-2001, Trung Quốc được Tổ Chức Thương mại Thế giới (WTO) tuyên bố chính thức là hội viên. Trong suốt 5 năm qua, Trung Quốc đã thỏa mãn hơn hết nhu cầu của WTO như chế độ mở cửa thị trường địa điểm chính sách mở cửa thị trường ra ngoài, nội dung sẽ kiểm soát trong các ngành giao thông, vận tải, thương mại và tài chính. Điều kiện là với thu quan: thu nhập nội địa hàng quốc tế ngoài đã giảm từ 13,6% năm 2001 xuống còn 9,9% năm 2006. Như những người dân với thu nhập khóa đất với mở cửa thị trường quốc tế ngoài và các hoạt động tích cực mới giờ khác đã đem đến hiệu quả tốt khi nhìn thấy xí nghiệp của Nhật, Âu, Mỹ lớn lớn đổ xô vào Trung Quốc. Ngành trao đổi với quốc tế ngoài thị trường kho công 500 tỷ USD năm 2000 đã tăng vọt lên 1.700 tỷ USD vào năm 2006. Tổng thu nhập quốc tế (GDP) trong 5 năm qua đã tăng gấp đôi, đứng thứ 4 trên thế giới. Tăng trưởng kinh tế từ 9 đến 10%.

Nhßng đßi vßi gißi đßu tß nß c ngoài, sß lß c quan không ß ngang tß m mß c đß. Hß phần nßn rßng các xí nghißp nß c ngoài không đß c tß do kinh doanh trên lãnh thß nhß Trung Quốc đß cam kßt khi gia nhßp WTO, hß vßn tißp tß c bß làm khó đß bßi các thß tß c hành chßnh rß m rß nhß quyßn cßp gißy phép, cách vßn đßng lußt pháp còn rßt tùy tißn và tùy thuß c tßng chßnh quyßn đßa phßng.

Các chßnh phß và gißi đßu tß phßng Tây đß nhißu lßn bày tß sß bßt mßn đßi vßi chßnh quyßn Bßc Kinh vß sß không tôn trßng quyßn sß hßu trí tuß. Trß c sß lan tràn các các mßt hàng giß vß nhu lißu tin hßc, phim hình và âm nhßc, mß c dù Bßc Kinh đß ban hành rßt nhißu lußt bß o vß nhßng nhß sßn xußt băng đĩa CD và DVD nß c ngoài, các chßnh quyßn đßa phßng đß không nhßng không tuân hành mà còn bao che nhßng ngß i vi phßm. Nßu chßnh quyßn Trung Quốc không có mßt hành đßng cß thß nào đß thay đßi tình trßng mua bán hàng lßu và hàng giß này, trong nhßng ngày sßp tßi gißi sßn xußt băng đĩa phßng Tây sß kißn chßnh quyßn Trung Quốc trß c ßy ban trßng tài WTO.

Vß viß c mß cßa toàn bß các sinh hoßt kinh tß cho cßnh tranh, đßn nay Bßc Kinh vßn chßa chßp nhßn cho các công ty và xí nghißp nß c ngoài đßu tß vào các ngành đßn lßc, thông tin, hàng không, xußt bßn. Thêm vào đß hß còn lßp thêm phòng trßng nghißm đß bß o vß ngß m nhßng ngành kß nghß trong nß c, chßng hßn nhß trong thßng 9-2006 cho phép bß thßng nghißp đßnh chß viß c các công ty hay xí nghißp nß c ngoài mua lßi các xí nghißp Trung Quốc và không gißi thích rß mua đßn mß c đß nào thì bß đßnh chß.

Hßn nay Trung Quốc đßng khuyßn khích đßu tß nß c ngoài vào các ngành kß thußt cao cßp, môi trßng, đßch vß, nhßng đßu tß nß c ngoài đßng khßng lßi. Ngß i ta sß khß năng hßc lßm và cßnh tranh bßt chßnh cßa ngß i Trung Quốc, nhßt là đßng chß xem đßng nhßn dân tß (CNY) bißn chuyßn nhß thß nào trong năm 2007 đß có quyßt đßnh thích hßp.

Thßi kß sau Trung Quốc

Trß c nhßng bßt rß c vßa nêu trên, gißi đßu tß quß c tß đßng có khuyßn hßng rút khßi đßa bàn Trung Quốc đß đßu tß sang các nß c khác. Gißi đßu tß Đông Á đßng hßng vß Vißt Nam, gißi đßu tß châu Âu nhßm vào Thß Nhĩ Kß. Sß kißn này đßng thßy rß đßn tß nhßng thßng cußi năm 2006, các nhß sßn xußt cßa Nhßt, Đßi Loan, Singapore bßt đßu tìm cách rút chân tß tß khßi Trung Quốc đß đßi cß sß hay đßu tß vào Vißt Nam và Mißn Đßn.

Cß thß là vào thßng 11-2006, công ty Nhân Bß o cßa Đßi Loan, gßm hai công ty EMS chuyên lßp ráp hàng đßn tß lßn thß 2 cßa Đßi Loan và công ty Compal Electronic chuyên sßn xußt máy tính đßn tß cßm tay lßn thß 2 thß gißi đß khßi công xây đßng nhß máy mßi tßi Vißt Nam. Cũng nßn bißt công ty Nhân Bß o đß xây đßng mßt nhß máy lßn nß Côn Sßn tßnh Giang Tô có thß lßp ráp 20 trißu máy vi tính cßm tay cá nhßn mßi năm. Đßu năm nay hãng Microsoft phát hành Windows Vista làm nhu cßu máy tính cá nhßn trên thß gißi gia tăng, thay vì tißp tß c phát trißn cß sß có sßn tßi Trung Quốc, công ty Nhân Bß o đß chßn Vißt Nam làm cß đßi m sßn xußt mßi nhßt cho version Windows này.

Tßi sao bß rßi nhßng công trßng sßn xußt tßi Trung Quốc ? Tßi vì nhßng ßu đßi lúc ban đßu dành cho gißi đßu tß nß c ngoài đßng chßm đßt. Thêm vào đß thß trßng lao đßng tßi Trung

Quốc không còn rõ như trước : Lạm phát nhân công ngày càng cao và các phí phí lao động ngày càng gia tăng. Đó là chưa nói đến các chi phí cơ động không ngừng tăng lên : giá thuê đất, vận chuyển và mua sắm, đi, ăn, mặc, đi, nghỉ, văn phòng phẩm... Phải nói thêm là, do hệ thống tiền tệ CNY vẫn chưa đổi mới, giá thành của các sản phẩm tăng lên khiến hàng hóa sản xuất tại Trung Quốc mới đến sẽ cạnh tranh.

Vì những lý do đó, các xí nghiệp sản xuất tập trung vào các quốc gia tiên tiến Đông Á, đặc biệt là Đài Loan, quanh vùng Thái Bình Dương và khu vực Đông Nam Á đang lôi kéo những xí nghiệp sản xuất hàng hóa từ những quốc gia khác.

Theo giới đầu tư Đài Loan, quốc gia có khả năng thay thế và cạnh tranh nhất hiện nay là Việt Nam. Lý do là Việt Nam tuy có ngôn ngữ khác biệt nhưng có nhu cầu đi tìm kiếm và văn hóa nên dễ giao dịch hơn với các quốc gia không cùng văn hóa như Thái Lan hay Bắc Phi. Thêm vào đó, Việt Nam vẫn là chính thức gia nhập WTO và đang áp dụng mới chính sách đổi mới có phần thoáng hơn Trung Quốc. Hơn nữa chi phí lao động của Việt Nam rẻ hơn Trung Quốc, chỉ bằng 1/3 hoặc 1/2, và không nên quên rằng dân số Việt Nam hiện nay trên 83 triệu người, do đó không sợ thiếu nhân công. Đó là chưa kể người Việt Nam làm việc chăm chỉ và ít bị vi phạm quyền lợi tại Trung Quốc.

Trong những năm đầu tư vào Việt Nam của các xí nghiệp nước ngoài cho đến cuối tháng 11-2006 đã đạt 9,78 tỷ USD, cao hơn những năm trước. Nếu so sánh mức đầu tư vào Trung Quốc trong năm qua với gần 60 tỷ USD thì khi những năm đầu tư của quốc gia vào Việt Nam đã gần bằng 1/6 của Trung Quốc ; nếu lấy khi những năm này so với đầu tư của dân số thì đầu tư quốc gia vào Việt Nam cao hơn nhiều.

Đặc biệt Nhật Bản, hiện nay đã có hơn 260 công ty, xí nghiệp lớn nhất đang hoạt động tại Việt Nam. Đầu tư này cho thấy Việt Nam là một trong những thị trường đầu tư lớn của Nhật. Trong hội nghị thượng đỉnh APEC 13 vừa qua, thủ tướng Shinzo Abe của Nhật hứa sẽ viện trợ đặc biệt thêm cho Việt Nam 700 triệu USD, nâng tổng số viện trợ ODA của Nhật cho Việt Nam từ năm 2001 đến nay lên đến 6,9 tỷ USD. Số tiền 700 triệu này được dùng để tài trợ cho hai kế hoạch xây dựng hạ tầng quan trọng là : nhà máy phát điện nguyên tử do hai công ty Toshiba và Westinghouse thực hiện ; trùng tu và mở rộng hai quốc lộ số 1 (Liên Việt) và số 9 (qua Nam Lào) do các công ty Nihokoei (xây dựng Đà Nẵng), Hazama (xây bệnh viện Chợ Rẫy) và RMK (xây các quốc lộ lớn ở miền Nam trước năm 1975). Các kế hoạch sẽ bắt tay thực hiện trong năm nay.

Với viện trợ ODA của Nhật, Việt Nam đang hàng đầu ba sau Trung Quốc và Ấn Độ, nhưng trong thế kỷ 21, đặc biệt là trong tài khóa 2006-2007, Việt Nam đang đứng ba nước Đông Á (Singapore, Đài Loan và Việt Nam) hàng đầu viện trợ ODA của Nhật. Cũng như viện trợ này, Đài Loan vẫn hoàn thành đường xe điện cao tốc Đài Bắc-Cao Hùng theo đường Shinkansen và Singapore vẫn hoàn tất xây dựng phi trường Chang Gi lớn nhất Đông Nam Á.

Sau các nước BRIC (Brazil, Russia, India, China), các nhà đầu tư quốc gia đã xem ba nước TVT (Taiwan, Vietnam, Turkey) là những đầu tư lý tưởng. Hàng hóa sản xuất từ ba quốc gia này đã khả năng cạnh tranh với Trung Quốc và Ấn Độ, thêm vào đó do vị trí địa lý thuận lợi hàng hóa sản

xuất thị trường các quốc gia này có thể vận chuyển dần vào Trung Đông, Liên Hiệp Châu Âu và Hoa Kỳ.

Đề dọa thị trường giày da Trung Quốc

Trong công cuộc duy trì nguồn cung cấp nguyên nhiên vật liệu của mình, Bắc Kinh đã tận tình giúp đỡ các quốc gia nghèo khó nhờ có nguồn tài nguyên tại châu Phi và châu Mỹ Latinh để đổi lấy những gì mình thiếu. Hiện nay Trung Quốc là quốc gia cung cấp vũ khí chính tại châu Phi, đặc biệt là những quốc gia đang có xung đột như Sudan và Somalia.

Ngày 11-1-2007, Bắc Kinh đã bắt đầu thí nghiệm mở cửa thị trường hàng dệt may và giày da đang bay trên không gian bằng một hạ tầng mới. Trung Quốc là một trong ba quốc gia (Hoa Kỳ, Nga, Trung Quốc) trên thế giới đã thí nghiệm bắt đầu phá mở cửa thị trường hàng dệt may đang bay trên quỹ đạo địa cầu. Tuy nhiên điều kiện đầu tiên của sự phát triển hàng dệt may này là một mối nguy hiểm đối với ta lo ngại cuộc chạy đua vũ trang đang tiến ra không gian, một khu vực nghiên cứu khoa học và hòa bình. Trong những năm qua hàng quân Trung Quốc đã tung hoành khắp vùng Đông Nam Á và tuyên bố chủ quyền trên những khu vực có tiềm năng khoáng sản, bắt buộc những phần đất của các quốc gia để phát triển. Với lý do bảo vệ đường ống dẫn nhiên liệu của mình, tham vọng bành trướng ra biển của Bắc Kinh không che giấu được ai. Nhu cầu nhập nguyên nhiên vật liệu của Nhật Bản và Nam Hàn cao hơn Trung Quốc rất nhiều lần những hàng quân của hai nước này không đe dọa quốc gia nào trong vùng.

Khi cho bắt đầu thí nghiệm mở cửa thị trường hàng dệt may đang bay trên quỹ đạo trái đất, Trung Quốc có những chủ ý. Thứ nhất là để phát triển với các quốc gia kém phát triển, những có nguồn nguyên, riêng Trung Quốc là một chủ đề mà họ có thể trông cậy để vươn lên. Thứ hai là muốn đẩy lùi đầu tư trong nước và hàng dệt may quốc phòng của nước mình và quên đi những bất mãn trước công nghệ ngày càng trở nên đe dọa sự thịnh vượng của Trung Quốc. Thứ ba là muốn có một thị trường nói chung hơn trên các diện đàn quốc tế, nhất là để cạnh tranh với Hoa Kỳ trong các hàng dệt may quốc tế để phân chia lợi nhuận và quyền lợi trên thế giới. Thứ tư là muốn củng cố những quốc gia trong khu vực Đông Nam Á riêng Trung Quốc là một cường quốc kinh tế và quân sự trong vùng không nên kinh hoàng. Bắc Kinh tin rằng với thí nghiệm mới này, các quốc gia phát triển sẽ quan tâm và giúp đỡ Trung Quốc nhiều hơn.